

DANAS LJUDI, SEĆANJA Srćan ućnica, kulturolog "Ja sam ponosni unuk partizana"

25/07/2015 10:21 by Administrator

Sjećam se bakinog komentara na slike etnika i srpskih dobrovoljaca na barikadama * Oni je nam svima glave doći... * Takmičenja u kajaku na rijekama širom bivše Juge* U gimnaziji su moju raju prvi put popisivali po nacionalnosti* Tenk stade a meni poće suze ići niz lice* Jebote, gdje me ovo guraju !* Naći ratni lideri su bili oberćetnici, obernationalisti i ludaci...

Moji baka i deda ućnice bili su ponosni Krajićnici, Bosanci sa Grmeća i podgrmećkog kraja, iz sela Dabar i Podlug... Oboje su sa 16 godina stupili u NOB. Deda ćuro zajedno sa ćetvoro svoje braće je u ćestu krajićku partizansku, a baka Mira u Drugu proletersku brigadu. Baka je bila ranjavana na Sutjesci u nekoliko uzastopnih bitaka sa ćetnicima i Es-es-ovcima a prehodala je tifus u povlaćenju sa prećivjelim Dalmatincima. Krajem rata su se upoznali i vjenćali.

Ć *** Deda je prihvatio garnizonsku slućbu prvo na bugarskoj granici, pa se moj stari rodio u Pirotu, a onda i na albanskoj granici, pa su stari i stric odrastali u Tetovu. Kad su doćili u Banja Luku 1960, prićali su makedonski a jedva razumijeli srpsko-hrvatski. Bili su i do kraja ostali istinski partizani i komunisti (a ne komunjare) koji su pazili svoj komćiluk, prijatelje i ućivali u zajednićkom ćivotu sa svim ljudima i narodima u Bosni. Ć to bi kod nas rekli - nisu se dali vagnuti u stranu ni za jotu kad su doćila ova nevjerna vremena. Nisu nikada bili vjernici, niti se kod njih mogao osjetiti taj nacionalistićki konstrukt srpstva. Sad sa ovom pameću znam da su kao i svi Krajićnici smatrali sebe Srbima, pravoslavcima, ali nisu tome pridavali politićki znaćaj ili ćivotnu bitnost. Njihova etnografija, kultura i ekonomija ćivljenja tokom 20. vijeka je bila daleko od monolitnog i ujedinjavajućeg politićkog konstrukta svetosavskog srpstva koji je dopirao iz Beograda i Vojvodine dvadesetih, tridesetih i ponovo osamdesetih i devedesetih godina - već je bila istinski bosanska, ili joć preciznije, autohtono bosansko-krajićka.

*** Sjećam se bakinog komentara na slike etnika i srpskih dobrovoljaca na barikadama u Hrvatskoj 1991. - Sine, rekla mi je, evo opet ovih bradonja etnika i popova, a mislila sam da smo mi to pobijedili jednom za svagda... Oni je nam svima glave doći... *** I deda Ostoja, majćin otac, sa ćjesnaest je otićao u partizane, sa doktorom Mladenom na Kozaru gdje je ućestvovao u podizanju ustanka. Prećivio je prvu nacistićku, ustaćku i ćetnićku ofanzivu na tu planinu. Kada se vratio u selo Bistricu podno Prosare, poćela je odmazda ... Ubijanja ili odvoćenja zarobljenika, antifaćista i seljana, u Staru Gradićku i Jasenovac. Mućkarce su odvozili u radne logore u Austriji i Njemaćkoj. Tako i mog dedu, no on je iz tog logora pobjegao nakon ćetiri mjeseca i vratio se u partizane. Prvo u ćtajerske a onda ponovo na Kozaru i dalje po Bosni. *** Kad se sjetim svog djetinjstva, neke svoje lićne proćlosti, uvijek se sjetim doćivljaja, slika i raje iz dva banjalućka naselja u kojima sam odrastao - Rosulja i Borika. Najljepća i najnostalgijćnija sjećanja i slike su ipak iz radnićkog naselja i raje u Boriku, jer sam tu proćivljavao one slatke prijeratne tinejdćerske i gimnazijske godine. Vrbas, kajak, raja iz kluba... Mufta, Muhamed, Sina, Smailaga, Albin, Boro, Pota... Takmićenja u kajaku na rijekama širom bivše Juge... Zezancije sa rajom iz zgrade DĆimi, Smaja, Roske, DarmaćPrva zaljubljanja i simpatije. Sjećam se djevojke sa imenom Elizabeta Sotelo, zvali smo je Beti Bup. Samo njeno ime je bilo dovoljno da mi ućji otpadnu. Banja Luka i Borik mog djetinjstva u odnosu na ovo sada, bile su ćjarolike, izmjećane i stopljene oaze razlićitih ljudi, imena, porodićnih prića, obićaja i istorija, razlićitih vjera i narativa, razlićitih temperamenata. *** Sjećam se da je pred sami rat u Banjaluci svako pokretao neki svoj mali biznis. Ljudi su pravili i

izvozili posteljinu, ko...³/₄nu galanteriju i ko zna ¹/₂ta ve...¹/₂... Kafi...¹/₂ i slasti...¹/₂arne su radili ko ludi, naro...¹/₂ito oni bori...¹/₂ki od kafi...¹/₂ja K4 preko Venecije, Moneta i Kajaka do Tilta, D...¹/₂voja i Moskve... Bilo je svega, sve dok nam nisu po...¹/₂eli obe...¹/₂javati da ...¹/₂emo svi jesti zlatnim ka...¹/₂ikama. Tada je iz kom...¹/₂iluka isparilo vi...¹/₂je od polovine mojih drugara... *** U gimnaziju sam krenuo u jesen 1991. i prve ¹/₂jokove rata sam do...¹/₂ivio u tim danima. Sje...¹/₂jam se kako su moji drugari iz razreda nestajali jedan po jedan... A onda par dana ili sedmica poslije neko donese haber u razred da se Selma, ili Valentin, ili Mario vi...¹/₂je ne...¹/₂je pojavljivati u ¹/₂koli i da su iza...¹/₂ili iz Banjaluke. To su za mene bile traume. *** U gimnaziji su moju raju prvi put popisivali po nacionalnosti. Negdje u maju 1992. profesor Mile Sumrak, zamjenik direktora i ...¹/₂lan SDS, ule...¹/₂je u razred kod nas i ka...¹/₂...¹/₂4e: - Ajmo, djeco, napi...¹/₂ite ovdje svoje ime i prezime i nacionalnost. I dade da po razredu kru...¹/₂i taj obrazac. Do...¹/₂...¹/₂ i do mene i tada sam prvi put vidio da djeca nisu samo djeca ve...¹/₂ i Srbi, Muslimani i Hrvati. Bio sam ¹/₂okiran, nisam se mogao pomjeriti. Sad sa ovom pame...¹/₂je u shvatam da je popisivanje po nacionalnosti prvi korak u dehumanizaciji ...¹/₂ovjeka. Ja nisam znao kojoj kategoriji pripadam i kraj svog imena pi...¹/₂jem - Jugosloven. To ...¹/₂ini i Bojan, drug do mene u klupi. Ode Sumrak sa spiskom, ali se nakon nekog vremena vrati... Prozva mene i Bojana i ka...¹/₂...¹/₂4e nam da nacionalnost Jugosloven ne postoji, da ta dr...¹/₂ava vi...¹/₂je ne postoji i da se izjasnimo druga...¹/₂ije... Ka...¹/₂...¹/₂em mu da ja ne znam ¹/₂ta drugo da napi...¹/₂jem i da moram pitati majku. ... Zbunjeno je izletio iz razreda... I sada razmi...¹/₂ljam kako je simboli...¹/₂no da je sav taj jad i ...¹/₂emer srpskog nacionalizma i rata u na...¹/₂ razred donio ...¹/₂ovjek koji se preziva Sumrak. Te 92. nestalo je pola mog razreda... a tih godina i pola moje Banjaluke... Sumrak rata je po...¹/₂istio ulice, naselja, sela, sje...¹/₂je ijanja... I sada nam srpski nacionalisti poku...¹/₂javaju prodati pri...¹/₂u da ta vremena, ti ljudi, ta djeca, taj ...¹/₂ivot... nikada nisu ni postojali. I da je ovako bolje. *** Po...¹/₂...¹/₂etak rata za mene predstavlja spoznaja da je moj burazer od strica Boris, dijete iz mje...¹/₂ovitog braka, iz kasarne JNA najednom zavr...¹/₂io na Vukovaru sa svojih 18 godina. Bio je tenkista, pre...¹/₂...¹/₂ivio je i kada se vratio krajem ...¹/₂91. imao je pri...¹/₂...¹/₂e zbog kojih mi se sve to sranje zgadilo odmah na po...¹/₂...¹/₂etku. Pri...¹/₂...¹/₂ao mi je: - Ulazimo mi tenkovima u Vukovar na samom po...¹/₂...¹/₂etku... Ne znam ni za ¹/₂ta, ni zbog ...¹/₂...¹/₂ega, ali tu sam. Po tenku po...¹/₂...¹/₂e ¹/₂je zvonit meci, a moja noga odmah pade sa gasa. Tenk stade a meni po...¹/₂...¹/₂e ¹/₂je suze i...¹/₂...¹/₂je i niz lice... Jebote, gdje me ovo guraju! ... Cijela se kolona zaustavi, a ...¹/₂ ljuven...¹/₂...¹/₂anin urla na nas ko na robove... *** Jo...¹/₂ te zime, moj stari je uspio pokupiti sa fronta na Strugu kod Oku...¹/₂...¹/₂ana, Andreju, Beogra...¹/₂...¹/₂anina, doveo ga ku...¹/₂...¹/₂je i meni rekao: Spremi ga, on danas ide ku...¹/₂...¹/₂je da ne bi poginuo. Bukvalno ga je skinuo sa oklopnjaka i u uniformi doveo u Banjaluku. Momak je bio crn ko ugarak, imao je blata po kosi i u ...¹/₂jima, o...¹/₂...¹/₂i su mu bile ko fild...¹/₂...¹/₂ani... i sav se tresao. Navuko je svoju civilku koju je dr...¹/₂...¹/₂ao kod nas, stavio min...¹/₂...¹/₂ u uho i pravac Beograd... Mislim da sada ...¹/₂...¹/₂ivi u Italiji. Njegova su vojni...¹/₂...¹/₂ka pisma jo...¹/₂ uvijek kod mene u ku...¹/₂...¹/₂je. *** Rekrutovani Banjalu...¹/₂...¹/₂ani svih nacija 1992. sve ...¹/₂...¹/₂e ¹/₂je i su se vra...¹/₂...¹/₂ali iz Hrvatske u kov...¹/₂...¹/₂e zima. Sje...¹/₂...¹/₂jam se kako se drvoredi kod parka *Petar Ko...¹/₂...¹/₂i...¹/₂...¹/₂je*, na mom putu ka gimnaziji, sve vi...¹/₂je pune smrtovnicama. *** Marta 1992. stari i ja smo i...¹/₂ili na pecanje, na Plivu, sa tatinim kolegom Zokom iz SUP-a. Na po puta, Zoka izbacila kasetu Merime Njegomir i ubaci drugu sa nekim ...¹/₂...¹/₂etni...¹/₂...¹/₂kim pjesmama... Od Topole, od Topole... Oj, vojvodo Sin...¹/₂...¹/₂eli...¹/₂...¹/₂je u itd... Pita ga stari: Matere ti, Zoka, od kad to ti slu...¹/₂ja...¹/₂ te pjesme? A Zoka mu odgovori da je on njih oduvijek slu...¹/₂jao. Ja se na zadnjem sedi...¹/₂tu **Juga 45** u trenu nasmijem: Aha, ba...¹/₂ si ih slu...¹/₂jao ranije, al...¹/₂...¹/₂ na vokmen! Uhvatio sam ljutit tatin pogled u retrovizoru... Dok sam trepnuo dobio sam po nosu. ...¹/₂...¹/₂ utao sam dok se nismo vratili ku...¹/₂...¹/₂je... Stari me stavio pred sebe i reko da moram paziti ¹/₂ta pred kim pri...¹/₂...¹/₂am... Taj njegov savjet nikad nisam poslu...¹/₂jao. *** Ve...¹/₂...¹/₂ina Srba je prosto legla sa petokrakom a probudila se sa kokardom i ne shvataju...¹/₂...¹/₂je ¹/₂ta im se de...¹/₂java. Kad su shvatili, bilo je kasno i za njih i za njihove familije. Sve ostale ¹/₂prehe su bile samo tra...¹/₂...¹/₂enje opravdanja za...¹/₂to su od partizana i komunista postali ...¹/₂...¹/₂etnici i nacionalisti. *** U aprilu 1992. moja porodica je osjetila svu ...¹/₂...¹/₂estinu srpskog nacionalizma. Mog starog, Miodraga ...¹/₂...¹/₂nicu ubile su paravojne formacije SDS, tzv. SOS-ovci, po nalogu Stojana ...¹/₂...¹/₂upljanina i vrha SDS, a onda su za to ubistvo u banjalu...¹/₂...¹/₂kim dnevним novinama **Glasu** okrivili banjalu...¹/₂...¹/₂ke Muslimane i Hrvate. Nama su u nekoliko navrata poslije ubistva pretresali stan, iznosili tatine stvari i pratili staru... Tatine kolege i istinski prijatelji su uspjeli policijski rije...¹/₂iti to ubistvo, ali taj slu...¹/₂...¹/₂aj nikada nije procesuiran na sudu. Izvr...¹/₂jioci, organizatori i nalogodavci ...¹/₂...¹/₂ive sa mnom u istom gradu. Da apsurd bude ve...¹/₂...¹/₂je, taj novinski ...¹/₂...¹/₂lanak koji je za ubistvo mog oca inkriminirao i dehumanizirao sve Muslimane i Hrvate optu...¹/₂...¹/₂uju...¹/₂...¹/₂je za to porodice Beganovi...¹/₂...¹/₂je i Klindi...¹/₂...¹/₂je, napisao je na...¹/₂ porodi...¹/₂...¹/₂ni prijatelj - novinar Boro Mari...¹/₂...¹/₂je. Kad ga je stara pitala - Za...¹/₂to Boro, bolan, la...¹/₂...¹/₂ete i izmi...¹/₂ljate? On je odgovorio: Moralo se! Nakon

toga nismo imali višje kontakta sa njim. *** Tog aprila 1992. po^oelo je organizovano teroriziranje, zastrašivanje i protjerivanje nesrba iz Banjaluke. Ja sam gubio prijatelje iz kom^oiluka, iz kajaka^okog kluba, iz gimnazije... Do kraja rata u Banjaluci je ubijeno oko 220 civila, a protjerano je oko 75.000 ljudi! Samo zato što su bili Muslimani ili Hrvati. A u Banjaluci nije bilo ni dana rata. Srbi su se odrekli svojih kom^oija i prijatelja za imaginarno ljot^oevsko i velimirevi^oevsko srpstvo. *** Bio sam svjedok kako grupe nacionalista hodaju gradom i tjeraju momke da se prekrste a ako ovi to ne bi znali ili bi to uradili na žepogre^oan^o na^oin - tukli su ih. Sje^oam se da su skidali ga^oje momcima da vide da li su osune^oeni ili nisu, pa ako jesu - tukli su ih. Gledao sam kako ljude izbacuju iz stanova, upadaju im u ku^oje, kako ih tuku kundacima na cesti, kako ih odvođe ko zna gdje... *** Sje^oam se i dana kada je srušena Ferhadija zajedno sa još nekoliko d^oamija tog dana. Bio je maj 1993. i sva stakla na okolnim zgradama i robnoj ku^oji **Boska** su popucala. Osim stakala na SUP-u, oni su znali da d^oamije biti rušene pa su pootvarali sve prozore... Ja nisam mogao vjerovati, nisam d^oelio vjerovati da se to desilo... Neki su slavili, neki plakali. *** Sje^oam se dana kada su na^oje kom^oije Kalkani i moj drug Samir izašli iz Banjaluke. To jutro je bilo tiho. Nedugo poslije njih izašli su i D^oonli^oji. Samirov burazer se krio od vojske i prakti^ono nije izlazio napolje osim da promjeni mjesto skrivanja. Krio se i kod nas u ku^oji. Bio je **floter** "osoba koja d^oivi po krajevima grada u kojem ga ne^oje prepoznati da je Musliman ili Hrvat... O da, stranci su imenovali i ovu kategoriju ljudi. *** Današnja Banja Luka ne li^ona onu staru. Nove srpske vlasti su još za vrijeme rata obrisale sve muslimanske, hrvatske i nedovoljno srpske identifikacije iz naziva ulica, naziva mjesnih zajednica i k^ola. Porušili su sve d^oamije u Banjaluci i franjeva^oki samostan na Petri^oevcu. Na prostoru banjalu^oke biskupije ubijeno je 8 katoli^okih sveštenika, a nekoliko ih je bilo zatvarano i premlašivano! Srpski nacionalisti su u septembru 92. nasred ulice izrešetali imama d^oamije na Hisetama! U godinama poslije rata porušili su ili pustili da propadne dosta spomenika kulture, skulptura akademskih BH umjetnika, srednjovjekovnih utvr^oenja i starih bosanskih ku^oja... Skoro sve što je ostavšina osmanske, muslimanske, katoli^oke, austrougarske i na^oje bosanske naracije. Pod udarom zaborava su bili i spomenici iz NOB-a, ali su par godina nakon rata vratili dio bista narodnih heroja u Banjaluci, što nije slušaj u drugim sredinama. Sve što ima bosansko-hercegova^oko nasljeđe ili govori o nekadašnjem interetni^okom i zajedni^okom d^oivotu je nepo^oeljno i pod udarom je organizovane amnezije i ignorisanja... *** Palili su arhive i slušbene evidencije policije, sudova i opštine "isprva za novac i po d^oelji, a poslije rata sistematski i masovno. Kolišina toga što se d^oeli zaboraviti u Banjaluci je tolika da prazninu koja tom prilikom nastaje ništa ne može ispuniti. Pa ni silni novi pop-mitološki i nacionalisti^oki narativi i spomenici. Banja Luka je dobila spomenik Stefanu Nemanji (?), banu Milosavljevi^oju, dobila je i desetine novih pravoslavnih crkava, neke na mjestima na kojima nikada nije bilo crkve. Srpske i državne zastave Srbije se mogu vidjeti svugdje a zastave BiH samo na institucijama BiH u gradu. *** Moje istraživanje pokazuje da su srpske vlasti u Banjaluci promijenili naziv 50 odsto ulica, njih oko 240, brišu sve nesrpske narative a nameću samo srpske i pravoslavne. Ljude, stare Banjalušane, mošda najviše pogađu ove posljedice urbicida i kulturocida vidljive u Banjaluci u nazivu skoro svake ulice i na svakom kutku. Ni meni se ne mili d^oivjeti u ulici koja nosi naziv šetnika iz Drugog svetskog rata, a kamoli nekom šovjeku kojeg su srpske snage protjerale ili mu pobile najmilije. *** U zadnjih šest, sedam godina Dodikove vladavine javni i medijski prostori, politička arena i umovi mladih ljudi su do daske zatrovani srpskim klero-nacionalizmom i etno-fašizmom. Uporedo sa tim Dodik i njegova klika bjesomušno pljačkaju javni novac i resurse maskiraju svoj kriminal nacionalisti^okim populizmom... Dodik i njegova bratija tajkuna godinama izvlače novac i vrijednosti u Srbiju, Rusiju i v^ocarsku... **** Ima u Banjaluci dosta raje koja ne prihvata ova nacionalisti^oka sranja i među njima sam stekao prijatelje... Pokušavamo da markiramo događaje i mjesta i tako skrenemo pažnju javnosti na zlošine istrebljenja i genocida nad nesrbima u Banjaluci, Prijedoru, Srebrenici i drugim opštinama ove RS. Zajedno sa našim komšijama, Bošnjacima i Hrvatima, obilježavamo stratišta svih naroda u BiH, ali ja sam se fokusirao na zlošine nad nesrbima počinjene od strane srpskih snaga a u ime srpstva. Zašto? Zato što je nam se pokoljenja stidjeti za ono što smo učinili na pragu 21. vijeka. Srpske vlasti i snage devedesetih, osvajaju i šisteštinu po opštinu u Hrvatskoj i Bosni u halucinogenom piru odbrane tzv. **srpske zemlje** - obezvrijedile su srpske d^ortve Jasenovca, Jadovnog i drugih stratišta... Ginter Gras je lijepo govorio Nijemcima: Tek kada osjetite istinski sram za ono što je počinjeno u vašim ime i došivite istinsku katarzu, tek tada imate pravo na vlastite suze! Ima li išeg takvog u Banjaluci, u RS, u

Srbiji? Nema! Jer da ima - ne bi Banja Luka bila dio RS, i ne bi bilo RS jer bi je se odrekli kao najsramnijeg perioda u srpskoj istoriji... I ne bi taj grad bio centar poricanja genocida i sistematskih zločina koje su srpske snage počinile... Ne bi bio grad zaborava i amnezije svega što je nesrpsko... *** Može se svi mi pozivati i na Antiojstvo i na petokraku, i na Tita i na partizane, ali naši ratni lideri su bili oberetnici, obrnacionalisti i ludaci, a ova sadašnja vladajuća politička elita u tom mom gradu Banjaluci, a bogami i u Srbiji, ne razlikuje se ideološki ni za jotu od tih ratnih zločinaca... Samo su im metode i maske donekle prefinjenije... Bojim se novih sukoba u Bosni. O sagovorniku Srđan ućinica, kulturolog, rođen je u Banjaluci 1976. Završio je banjalučku gimnaziju a potom diplomirao na Policijskoj akademiji u Beogradu, a nakon toga i na Pravnom fakultetu u Banjaluci. Magistrirao je na Fakultetu za društvene nauke Univerziteta u Ljubljani na programu Kulturologije. Bavi se kulturološkim istraživanjima bosanskih i balkanskih tema, pisanjem i društvenim aktivizmom okrenutim protiv kulture zaborava, istorijskog revizionizma, nacionalizma i fašizma. Živi i radi u Banjaluci. **ANT1** Mog starog Miodraga ućinicu ubile su paravojne formacije SDS, tzv. SOS-ovci, po nalogu Stojana Župljanina i vrha SDS, a onda su za to ubistvo u banjalučkim dnevničkim novinama **Glasu** okrivili banjalučke Muslimane i Hrvate. Nama su u nekoliko navrata poslije ubistva pretresali stan, iznosili tatine stvari i pratili staru... Tatine kolege i istinski prijatelji su uspjeli policijski riješiti to ubistvo, ali taj slučaj nikada nije procesuiran na sudu. Izvršioc, organizator i nalogodavci žive sa mnom u istom gradu. **ANT** Današnja Banja Luka ne liči na onu staru. Nove srpske vlasti su još za vrijeme rata obrisale sve muslimanske, hrvatske i nedovoljno srpske identifikacije iz naziva ulica, naziva mjesnih zajednica i šikola. Porušili su sve džamije u Banjaluci i franjevački samostan na Petrićevcu. Na prostoru banjalučke biskupije ubijeno je 8 katoličkih sveštenika, a nekoliko ih je bilo zatvarano i premlaćivano! Srpski nacionalisti su u septembru 92. nasred ulice izrežetali imama džamije na Hisetama! U godinama poslije rata porušili su ili pustili da propadne dosta spomenika kulture, skulptura akademskih BH umjetnika, srednjovjekovnih utvrđenja i starih bosanskih kuća... Skoro sve što je ostavljena osmanske, muslimanske, katoličke, austro-ugarske i naše bosanske naracije. **ANT** "vinjeta levo" Srba je prosto legla sa petokrakom a probudila se sa kokardom i ne shvatajući šta im se dešava. Kad su shvatili, bilo je kasno i za njih i za njihove familije. Sve ostale šprehe su bile samo traženje opravdanja zašto su od partizana i komunista postali etnici i nacionalisti.

Izvor vijesti: danas.rs